

KONTAKT

Sydslesvigsk Forenings informationsblad

Spændende klassiske koncerter

Rækken af klassisk kvalitetsmusik i september forsætter. Sønderjyllands Symfoniorkester inviterer til en rejse til Wien og byder op til djævelsk dans, et, volere vol.

Forstå populismen

En hel række danske organisationer inviterer til brunch med den danske journalist Anna Libak. Hun giver sit bud på, hvad der er op og ned på de populistiske strømninger i politikken.

Vagtskifte på Flensborghus

Per 1. september har Christopher Lohnert afløst Marthen Geerdes som frivillig kulturmedarbejder på Dansk Generalsekretariat. Den ene ser tilbage med tilfredshed, den anden frem i glæde.

Læs mere på KONTAKT side 2

Læs mere på KONTAKT side 3

Læs mere på KONTAKT side 5

SSF TEATER & KONCERT

SIGURDS DANMARKSHISTORIE

TEATERKONCERT FOR HELE FAMILIEN

En særlig fornøjelse for store og små i Sydslesvig

Sæsonens første familieforestilling på lørdag i Flensborg er et absolut highlight for hele Sydslesvig. Den kendte og yderst populære historiefortæller Sigurd Barrett fører unge og ældre tilskuere gennem Danmarks historie. Det bliver både spændende og morsomt.

Den danske pianist, entertainer, komponist og forfatter Sigurd Barretts bog »Sigurd fortæller Danmarkshistorie« har været en kæmpe succes og er blevet solgt i mere end 70.000 eksemplarer. Tilsammen er hans historiebøger solgt mere end 400.000 gange - et enormt tal for et lille land som Danmark.

Barrett er dog ikke kun en succesfuld forfatter men også en garvet musiker og entertainer, så det forunder ikke, at han nu forbinder de to genrer i en egen teaterkoncert. Den

har haft debut på det Kongelige Teater i København i år og turnerer nu rundt i landet. I »Sigurds Danmarkshistorie« føres børn og voksne med Sigurds vanlige humoristiske fortællerstil, masser af musik og sangnumre gennem hele vores forunderlige historie.

Med Sofie gennem tiderne

Stykket handler om Sofie, hvis far har opfundet en tidsmaskine. Ved en fejl bliver Sofie tryllet tilbage til Danmarkshistoriens begyndelse. Hun oplever istiden og stenalderfolket, hun møder Egtvedpigen, vikingerne og munkene. I guldalderen møder hun H.C. Andersen og Grundtvig. Efter krigen i 1864 når hun frem til den moderne tid, hvor hun møder sine egne forfædre og dermed sin egen nære historie. Men kan Sofie og hendes far genforenes?

Forestillingen slutter med et åbent spørgsmål til publikum: Hvad kan vi bruge historien til, og hvordan kan vi dele den med hinanden på tværs af generationerne?

leb

MINDRETALS RÅDET

Mindretal med til præsident-fest for første gang

Fotos: Helen Christiansen & SSF

En gang om året inviterer forbundspræsidenten borgerne i Tyskland til fest i præsidentslottet Bellevue og dets park, og denne gang var mindretallene med.

Festen er faktisk hele to fester: Fredag var det for særligt indbudte borgere, der i særdeles høj grad engagerer sig frivilligt i civilsamfundet og har fortjent en særlig anerkendelse. Lørdag var "forbundspræsidenten borgerfest" så åben for alle interesserede.

Ved festen har almennyttige organisationer, initiativer og virksomheder mulighed for at præsentere deres engagement i samfundet. I år var også Mindretalsrådet i Tyskland for første gang inviteret med for at fortælle om de fire anerkendte nationale mindretal

i Tyskland. Det danske mindretals repræsentanter i rådet, SSFs formand Jon Hardon Hansen og SSF-generalsekretær Jens A. Christiansen, benyttede lejligheden til at fortælle gæster fra andre dele af Tyskland om landets lille danske befolkningsgruppe.

Udover givtige samtaler med festens gæster havde repræsentanterne for de fire mindretal også mulighed for at hilse på gæstgiverne, forbundspræsident Frank Walter Steinmeier og dennes ægtefælle Elke Büdenbender (se foto). De talte også med Sachsens ministerpræsident Michael Kretschmer, der for tiden må kæmpe for det åbne demokrati og mangfoldigheden, som på grund af de aktuelle hændelser i Chemnitz også stod i centrum for festen. leb

Sigurds Danmarkshistorie - Teaterkoncert for hele familien

Lørdag den 15.09.2018, kl. 15.00

Stadttheater Flensburg, Rathausstr. 22, 24937 Flensburg

Forsalget er gået strygende, men der er stadig ledige billetter at få.

Billetter: www.ssf-billetten.de, tlf. 04 61-14 40 81 25
SSFs amtssekretariat · Aktivitetshuset
sh:z Ticketcenter eller ved indgangen

UGEN DER KOMMER

14. september

SSF: Sønderjyllands Symfoniorkester "En tur til Wien", Deutsches Haus, kl. 20
 SSF-distrikt **Slesvig**: "Mexican cooking", A.P. Møller Skolen, kl. 17 **AFLYST**
Slesvig SSF-distrikt Frederiksberg: Guidet tur på det gamle kaserneområde med Harry Heide, ved hovedindgangen kl. 15

15. september

SSF: Teaterkoncert "Sigurds Danmarkshistorie" på **Flensborg Teater**, kl. 15
SSW: Landsmøde 2018, Hotel des Nordens, Kobbemølle, kl. 9
Harreslev Kvindeforening: Udflugt til Hamborg, fra skolen kl. 8
 SSF-distrikt **Munkbrarup-Ves**: Venskabstræf i Kolding, kl. 11-16
 SSF-distrikt **Holtenå**: Udflugt til Augustenborg og Als, fra den tyske skole kl. 8.30
 SSF-distrikt **Gettorp**: Udflugt til Lyksborg og Unevad, kl. 9
Midtangel Seniorklub 65 plus: Udflugt til Gram Slot, fra Satrup ZOB kl. 9

16. september

Sporskiite: Udflugt til Årø, morgenmad i Det Danske Hus kl. 8
 SSF-distrikt **Lyksborg**: Udflugt sammen med Grænseforeningen fra Vejle Veste-regn til Rødding Højskole, kl. 10-16

18. september

Dansk Centralbibliotek og Folkeuniversitetet: Foredrag med Poul-Erik Tindbæk om "En ny begyndelse", **Flensborg Bibliotek**, kl. 18
Dansk Husflidskreds: Klubaften på Oksevejens Danske Skole, kl. 19-21.30
 SSF **Harreslev**: Byvandring med Petuh-Tante fru Hansen, fra Alexandra kl. 17.30
Skovlund Ældreklub: Høstlotto i forsamlingshuset, kl. 15-17
Lyksborg Kvindeforening: Tur til Kobbemølle Museum, fra ZOB kl. 14
 SSF-distrikt **Bøglund**: Hobbyaften i forsamlingshuset, kl. 19-22

19. september

SSH: Høstfest på Aktivitetshuset, **Flensborg**, kl. 18.30
 SSF, Humanitært Udvalg: Foredrag "Friserne", **Flensborg** hus kl. 14.30
Oksbøl Kvindeforening: Møde i forsamlingshuset, kl. 19
 SSF **Rendsborg/Egernførde** og **Gottorp**: Amtsfest for seniorer, Slesvighus, kl. 15
 SSF-distrikt **Ravnkær**: Strikkecafe i forsamlingshuset, kl. 15.30
 SSF **Gottorp & Rendsborg/Egernførde**: Senioreftermiddag, Slesvighus kl.15

20. september

SSF-distrikt **Egernførde**: 4-dages tur til Skagen, 20.-23.9.
 SSF-distrikt **Damholm**: Hobbyklub i forsamlingshuset kl. 15
 SSF **Gottorp** amt: Dansk Samtalesalon, mødelokalet "Slien", **Slesvighus** kl. 19.15
 SSF **Satrup/Havetoft**: Familieklubben: film for børn, Hostrup forsamlingsl. kl. 15
Slesvig Menighed & SSF **Gottorp** amt: Foredrag med Mogens Amstrup om "Arbejde som svensk præst i Asien", Ansgarsalen, kl. 19.30

GUDSTJENESTER

søndag den 16. september - 16. s. e. trinitatis - Joh. 11, 19-45

Arnæs, 14.00, Mogensen
Aventoft Menighedshus, 10, Parbo
Egernførde, 10.00, N.N.
Flensborg
 - Ansgar Kirke, 10.00, Kirkegaard
 - Helligåndskirken, 10.00, Ørsted
 - Sct. Hans, 10, Dal, konfirmand-indf.
 - Sct. Jørgen, 10.30, Egeris
 - Sporskiite, Menighedsudflugt
Harreslev, 11.30, Böll
Husum, 11.00, Vogel
Lyksborg, 9.00, Egeris
Læk, 14.00, Parbo
Medelby Skole, 9.30, Mortensen

Rendsborg, 14.30, N.N.
Slesvig Ansgar, 10.00, Olesen
Sønder Brarup, 10.00, Mogensen
Tarp, 11.00, da/ty, høstgudstjeneste
Tønning, 11.00, Jørgensen
Vesterland, 10.30, Hansen

Lørdag den 15. september
Frederiksstad, 15.00, Vogel

Onsdag den 19. september
Hatsted, 19.30, Vogel

Torsdag den 20. september
Egernførde, 16.00, N.N.

SSW

Broschüre erneut aufgelegt

Vor genau fünf Jahren am 13.09.2013 hat das Landesverfassungsgericht die Anfechtungen der Landtagswahl wegen angeblich dem SSW zu Unrecht zuerkannter Mandate durch Urteil abgewiesen. Das Gericht hat darin bestätigt, dass die dänische Minderheit für ihre Parteien zu Recht von der 5 % Sperrklausel befreit ist.

Aus Anlass dieses Tages hat der SSW seine kleine Broschüre zu diesem Urteil und zur Befreiung von der 5 %-Sperrklausel erneut aufgelegt. Interessenten können diese bei dem Landesverband anfordern. Man findet sie auch unter www.ssw.de und kann sie dort herunterladen.

Entscheidend für die Befreiung war und ist, dass die dänische Minderheit, die nur einen Anteil von 1,76 % der Gesamtbevölkerung in Schleswig-Holstein ausmacht,

für ihre Parteien keine 5 % der abgegebenen Stimmen im ganzen Land erreichen kann. Besonders darauf hinzuweisen ist dabei, dass 1955 die dänische Minderheit als nationale Volksgruppe und nicht der SSW befreit worden ist. Da der SSW eine Partei der dänischen Minderheit ist, profitiert er lediglich von der Befreiung.

Das Urteil einerseits und die Regierungsbeteiligung des SSW von 2012 bis 2017 andererseits haben bei den politischen Parteien in Schleswig-Holstein zu einer korrigierten Politik gegenüber der dänischen Minderheit und dem SSW und damit zu einer positiven Entwicklung im Land geführt. In vielen Bevölkerungskreisen bedarf es aber nach wie vor der Aufklärung und des Wissens sowohl über den Hintergrund der Befreiung als auch über die dänische Minderheit.

ML

SSF TEATER & KONCERT

Foto: Sina Clorius

Sønderjyllands Symfoniorkester og Saskia Giorgini bortfører publikum til Wien

Den 14. september inviterer Sønderjyllands Symfoniorkester til "En tur til Wien" i Flensborg. Med den italienske solist Saskia Giorgini ved klaveret opfører orkestret værker af Mozart og Bruckner. Disse mesterværker repræsenterer noget af den bedste af klassisk musik fra "Musikkens by", Wien.

Pianisten Saskia Giorgini fra Italien har et nært forhold til Mozarts klavermusik, som hun har spillet ved talrige koncerter. Hun er prisvinder af den internationale Mozart Konkurrence i Salzburg 2016.

Hun opfører Mozarts klaverkoncert nr. 24, der viser, hvor langt Mozart

formåede at udvikle genren fra dens oprindeligt rent underholdende virtuose funktion. Koncerten har et dybt personligt kunstnerisk følelsesfuldt udsagn, præget af både skønhed, sorg og fortvivelse - som selve livet.

Desuden opføres til denne koncert Bruckners 6. symfoni, der er den eneste af hans ni symfonier, som ikke efterfølgende er blevet redigeret igen og igen af komponisten selv.

Den schweiziske dirigent Simon Gaudenz, der plejer en aktiv karriere som international gæstedirigent, har allerede tidligere gæstet Sønderjyllands Symfoniorkester. Han har ved disse

lejligheder hver gang markeret sig som en både musikalsk og inspirerende dirigent. I sæsonen 2018/2019 er han desuden Generalmusikdirektør for Jena Filharmonikerne.

Sønderjyllands Symfoniorkester
En tur til Wien
Fredag den 14.09.2018, kl. 20.00
Deutsches Haus, Friedrich-Ebert. Str. 7, Flensborg
Arrangør: Sydslesvigsk Forening

Billetter: www.ssf-billetten.de, tlf. 0461-14408125 - SSFs amtssekretariat - Aktivitetshuset - sh:z Ticketcenter - eller ved indgangen

Djævelske danse & festlig folklore

Den schweiziske dirigent Simon Gaudenz tager publikum på en musikalsk festlig og folkloristisk rejse gennem Frankrig og Ungarn med musik, som indbyder til at lade tankerne flyve. Han får os til at drømme og føle med komponister som Georges Bizet, Ernest Chausson, Maurice Ravel og Darius Milhaud fra Frankrig og Andras Ligeti fra Ungarn i nogle af deres mest kendte og elskede symfoniske værker, som spænder vidt i såvel udtryk som tidsperioder.

Den unge violinist Eric Silberger, som både er prisvinder i den XIV. Tsjajkovskij Konkurrence og i 2011 i Michael Hill Internationale violin-

konkurrence, vil kunne opleves i Ravels Tzigane samt i Chaussons Poème, som begge både giver publikum mulighed for at opleve ægte sydlandsk temperament og fransk atmosfære med en solist.

Eric Silberger spiller på en fin italiensk mesterviolin af J. B. Guadagnini fra 1757, som er udlånt til ham af Sau-Wing Lam Collection.

Sønderjyllands Symfoniorkester
Djævelske danse & festlig folklore
Fredag den 21.09.2018, kl. 20.00
A.P. Møller Skolen, Slesvig
Arrangør: Sydslesvigsk Forening

Program:
 Bizet: L'Arlesienne suite nr. 1
 Chausson: Poème, op. 25
 Ravel: Tzigane
 Ligeti: Concert romanese
 Milhaud: Le boeuf sur le toit

Billetter: www.ssf-billetten.de, tlf. 0461-14408125 - SSFs amtssekretariat - Aktivitetshuset - sh:z Ticketcenter - eller ved indgangen

KONTAKT

Udgiver: Flensborg Avis.
 Ansv. chefred. Jørgen Møllekær

Redaktion: Lars Erik Bethge

Dansk Generalsekretariat,
 Nørregade/Norderstr. 76
 24939 Flensborg
 Telefon 0461/14408 120 eller
 14408 122

Internet: www.syfo.de
 e-mail: info@syfo.de

Udkommer hver torsdag.
 Bezugspreis ist im
 Mitgliedsbeitrag enthalten.

Fornem gave blev vel modtaget

Forud for sæsonåbningen med »Opera i det fri« i lørdags optrådte operasangerne Frøya Gildberg (foto), Estrid Molt Ipsen, Lars Waage, Iben Silberg og Jens Christian Tvilum samt musikalsk akkompagnement og konferencier Kit Eichler på Dansk Alderdomshjem i Flensborg. Privatkoncerten for hjemmets beboere var en gave fra SSFs teater- og koncertudvalg, som blev taget meget vel imod.

SSF KORT & KONTANT

Slesvig: Mexikansk madlavning aflyst

SSF Slesvig distrikt har aflyst sin mexican cooking workshop i morgen, på fredag den 14. september. Der har desværre været for få tilmeldinger.

Rendsborg: Swing i Ejderhuset

SSF Rendsborg by inviterer til Swing i Ejderhuset, Brandtstr. 29, Bydelsdorf, den 22. september kl. 19.30. I anledning af "Interkulturelle Woche" med mottoet "Mangfoldighed forbinder" arrangerer SSF en koncert som lover rigtig god stemning. Musikken leverer "Half past 6", den lokale swing-kvartet bestående af en diplomingeniør, en overlæge, en bankmand og en socialpædagog, som spiller stemningsfulde sange a la Sinatra og meget andet – alt sammen i tålelig lydstyrke. Baren er "ladet" med cocktails og kolde drinks! – Vel mødt!

DS

Humanitært udvalg: Foredrag om friiske

Onsdag den 19. september 2018 kl. 14.30 på Flensborghus kommer Jörgen Jensen Hahn og fortæller om frisernes historie, og hvordan Friisk Foriining er organiseret i Nordfrisland i dag. Entré inkl. kaffe 5,00 euro. Tilmelding til Bysekretariatet, tlf. 0461-14408 126 senest fredag den 14. september.

Humanitært udvalg i Soldaterskoven

I rækken Vandringer i Grænselandet tager Humanitært Udvalg fredag den 21. september til Soldaterskoven ved Tønder. Der vil være en guidet tur gennem hele området med de mange kulturhistoriske detaljer på den gamle tyske Zeppelin-base fra 1. Verdenskrig. Rundvisningen varer ca. 2 timer. Pris for guidningen 50 kr. Tilmelding til Bysekretariatet, tlf. 0461-14408 126. Bemærk, at der er afgang kl. 9.30 fra Lornsendamm og ikke fra Exe, som der står i programmet.

SSWU

Kære SSWU-medlem!

Vi inviterer til SSWUs landsmøde 2018 den 21.09.2018 kl. 18.00 i Tivolisalen på Christian Paulsen-Skolen i Flensborg, Südergraben 36. Sammen vil vi gennemgå og diskutere det politiske år 2017 og tale om aktuelle resolutioner og udviklinger inden for SSWU. Der serveres en bid mad og drikkevarer. Vi glæder os til at se dig! SSWU-landsstyrelsen.

HISTORIK SAMFUND

Bevægende besøg i Svesing

Onsdag den 29. august havde Historisk Samfund Sønderjylland – Kreds Sydslesvig indbudt til aftenvandring og foredrag med udgangspunkt i Svesinglejren ved Husum.

Emnet havde lokket 20 interesserede til mindeområde ved landsbyen Svesing/Schwesing nær Husum. Turen gennem området er et lille stykke erindringskultur i sig selv, og med de seneste opdateringer på formidlingsområdet kan man - på både dansk, tysk og engelsk - også uden en levende guide danne sig et indtryk af, hvad der skete på stedet i de sidste par måneder af 1944, hvor lejren var i brug som en af KZ-Neuengammes mange underlejr.

Foredraget blev holdt på Husum Danske Skole, og undervejs hertil blev der gjort holdt ved indgangen til det sted på Østkirkegården/Ostfriedhof, hvor fællesgraven for døde fra Svesinglejren ligger. Både Svesinglejren og fællesgraven er markeret med det kendte KZ-Gedenkstätte-skilt, så det er ikke svært at finde de to lokaliteter.

Museumsinspektør og historiker Jens-Christian Hansens foredrag om "Husum-Svesing – en koncentrationslejr i grænselandet" var uddrag af den Ph.d.-afhandling, han forsvarede i 2017. Ledsaget af fotos, statistik og anden dokumentation gjorde Jens-Christian Hansen indgående rede for baggrunden for oprettelsen af "Husum-Svesing-lejren", livet i den og om retsforfølgelsen af de ansvarlige efter krigsafslutningen. Undervejs relaterede han flere gange til det samlede og vidtfordrede net af hoved- og underlejr, som Svesing – og Ladelund – var en del af og inddrog på den måde debatten om den "glemsels-kultur", som vi også kender i forbindelse med historien om Svesinglejren. Først ved en sammen-

komst på Husumhus den 30. januar 1983 – 50-året for den nazistiske magtovertagelse – fik offentligheden mulighed for at møde overlevende og høre deres beretninger om livet som fange i denne KZ-underlejr.

Trådene til nutiden trak Jens-Christian Hansen med spørgsmålet "Vil vi også fremover kunne regne med opbakning til vedligeholdelse og opdatering af erindringssteder som "Husum-Svesing-lejren"? Et tankevækkende og ikke uinteressant spørgsmål at afslutte et indholdsrigt og oplysende foredrag om netop den type historiefortælling med. Som museumsmanden og historikeren selv sagde: "men det er andet foredrag", som HSS-Sydslesvig-kredsen bestemt overvejer at stable på benene.

Desuden var det sikkert ikke sidste gang, foreningen vil bede om husly på Husum Danske Skole, der gæstfrit lånte deltagerne læreværelset, der også dannede rammen om den lille info- og salgspod, HSS havde opstillet.

Kirsten la Cour

Foto: Flensborg Avis

SSF, SSW, BORGERFORENINGEN & JOURNALISTENFORENINGEN

Foredrag om vor tids største politiske udfordring:

Forstå populismen

Emnet er brandaktuelt: Populistiske kræfter er på fremmarch i Europa og stiller spørgsmåltegn ved kontinentets liberale demokratier. Men hvad stikker bag?

Den danske journalist og foredragsholder Anna Libak, København, er aktuel med bogen "Forstå populismen". Heri beskriver hun, hvad populisme er, hvad der giver populisme vækst og styrke, og hvordan det etablerede politiske system udfordres af populismen og reagerer herpå.

Anna Libak holder et foredrag med samme emne på Flensborghus på lørdag, den 22. september kl. 11, og det indbyder SSF Flensborg by, SSW, den selskabelige forening Borgerforeningen og Flensborg danske Journalistforening alle interesserede til.

Alice Weidel fra tyske AfD hører til blandt de populistiske kræfter i Europa, der ifølge Anna Libak sigter efter en systemforandring.

Inkl. indledende brunch koster det 10 euro at følge foredraget. Billetter kan købes hhv. bestilles på Bysekretariatet, Schiffbrücke 42, 0461 14408-126, flby@syfo.de.

Inkl. indledende brunch koster det 10 euro at følge foredraget. Billetter kan købes hhv. bestilles på Bysekretariatet, Schiffbrücke 42, 0461 14408-126, flby@syfo.de.

SSF STORE VI, MEDELBY OG SKOVLUND VALSBØL

Høstudflugt til Finn Rønnow i Taulov og Skamlingsbanken

Valsbøl pastorat og SSF i Store Vi, Medelby og Skovlund-Valsbøl indbyder til høstudflugt søndag den 30. september 2018. Der er afgang i bus fra skolen i Skovlund, Buchauweg 28, kl. 8.00.

Turen går i år nordpå. I Taulov deltager vi kl. 10 i gudstjenesten med Finn Rønnow. Efterfølgende får vi kaffe i kirken og hører om kirken og sognet. Kl. 12.30 spiser vi frokost på "Kryb-

i-ly"-Kro og møder vores "gamle" præstefamilie.

Fra Taulov kører vi sydpå til Skamlingsbanken. Her hører vi om stedets historie og går en lille tur i landskabet. Afsluttende er der kaffebord med boller og lagkage. Vi er tilbage i Skovlund ved 18-tiden.

Prisen for bus, frokost og kaffebord er 40 euro for voksne og 15 for unge

under 18. Der betales i bussen. Tilmelding senest den 17. september til Ellen Losch, tlf. 04639-7362, mail: ellen.losch@hotmail.de eller Kirsten la Cour, tlf. 04639-782402, mail: lac@skoleforeningen.de eller Karin Eggert, tlf. 04604-2343, mail: eggert@kirken.de

Medlemmer af menighederne og SSF i Ugle Herred er også velkomne.

Kirsten la Cour

SILD

Sidste runde med livemusik på Sild?

Afslutning på sommeren skulle også have været afslutning på de ugentlige live-musik-aftener i kulturhuset i List. Nu har arrangørerne dog fået blod på tanden og tænker på at fortsætte. Muligvis med en månedlig musikaften i den mørke årstid uden for sæsonen.

Ideen til dette års sommerevent født på en udflugt til Rømø, fortæller Christa Kaplan, der er med til at ordne alt det praktiske i forbindelse med de musikalske sammenkomster i List. I Rømø præstegårds dejlige lokaler havde sildboerne lagt mærke til et skønt Steinway flygel og flere plakater fra forskellige koncerter, der havde fundet sted i bl.a. præstegården. "Hvorfor ikke prøve noget tilsvarende derhjemme", var der nogen, der mente. "Vi har da også fine lokaler i kulturhuset i List, som godt kunne trænge til mere liv".

En oplagt udfordring syntes også Christa Kaplan. David er jazzpianist, og mens han og konen drev "Alter Gasthof" i List, blev der tit spillet musik i restauranten. Altid med David ved klaveret – ofte ledsaget af gode venner på andre instrumenter.

Drømmen om mere liv i kulturhuset blev til 6 jazzaftener med David Kaplan på piano, Tom Zurmühlen på elektrisk bas og enkelte musikalske gæster. I fredags skulle det som sagt have været sidste aften – men vi må jo vente og se, hvad de finder på deroppe i List.

David Kaplan og hans ven er ikke alene dygtige musikere, de er også humoristiske og underfundige. Det viser sig bl.a. i deres valg af musik og i de korte kommentarer til de numre, der bliver spillet. Aftenens første stykke var "I can't get started with you" af Vernon Duke fra 1936, og aftenen sluttede med Henry Mancinis lidt nyere "Days of Wine and Roses".

David Kaplan er uddannet i USA, og han tryller det ene stykke filmmusik eller jazznummer efter det andet frem til lejligheden, som vi andre vælger passende sange fra højskolesangbogen. Tom Zurmühlen, musiker i det

tidligere James Last Orkester, følger ham på e-bassen, giver melodierne dybde, støtter rytmen og munter sig med små soloindslag, når pianisten giver plads.

Efter den første aften i juli med forholdsvis få gæster fulgte nogle aftener med op til 60 besøgende – et mix af SSF-medlemmer fra hele øen, naboer til kulturhuset, feriegæster og tidligere stamgæster fra tiden i "Alter Gasthof".

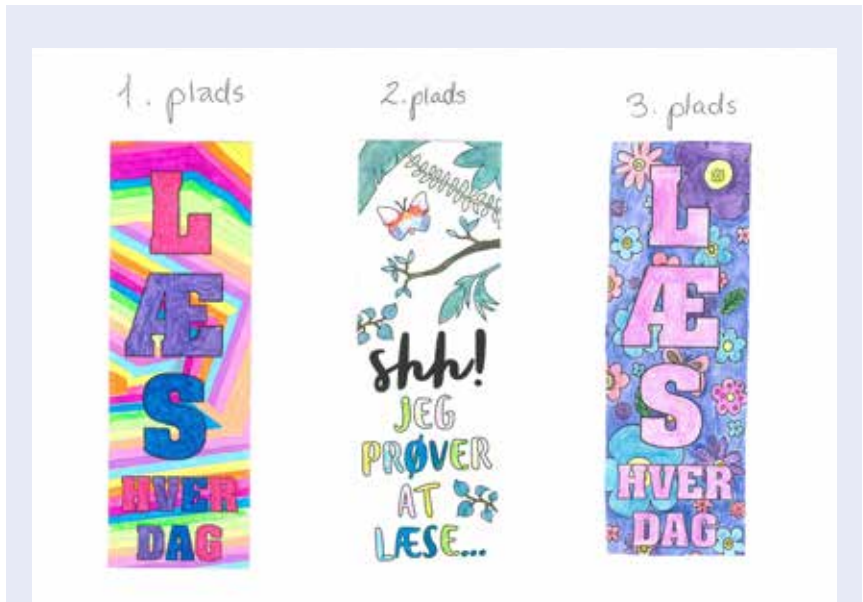
Tak for nogle dejlige timer med god musik, hygge og lækre snacks.

Walter Johannsen

Pianisten David Kaplan og bassisten Tom Zurmühlen tryller kulturhuset i List om til et musik- og jazzhus.
Foto: Walter Johannsen

SYDSLESVIG BIBLIOTEKERNE

Vinderne af »Sommerbog« – konkurrencen er fundet

Sommeren går på hæld, og skolen er startet, og jakken er fundet frem, selvom solen stadig skinner. Nu er også Læsekonkurrencen "Sommerbogen" og "Mal et bogkort" slut på Flensborg bibliotek.

I år har 43 børn deltaget i bibliotekets læsekonkurrence. De har tilsammen læst 280 bøger, og de kommer fra 16 forskellige skoler i Sydslesvig. Børnene fra Treja skole har været de mest læselystne i år.

Deltagerantallet ligger stabilt gennem de sidste par år, dog er der i år læst lidt færre bøger end i 2017, og det tror vi er vejret og varmens skyld. Der er rigtigt mange deltagere på 7 år i år i læsekonkurrencen, og det er dejligt, at børn, der lige har lært at læse, får deres læselyst styrket. Ellers er børnene, der deltog, typisk 9-10 år.

Vinderne i Sommerbogen er i 2018:

Matti 8 år, Cornelius Hansen-Skolen
 Jan Luca 7 år, Treja Skole
 Marvin 7 år, Treja Skole
 Tade, 8 år, Treja Skole
 Arash, 10 år Jørgensby-Skolen
 Lamin 11 år, Jens Jessen-Skole
 Stina 9 år, Hiort Lorenzen-Skolen
 Finn 9 år, Jes Kruse-Skolen
 Anna 9 år, Oksevejens Skole
 Amalie 9 år, Oksevejens Skole
 Præmien til alle er en god bog, en mulepose samt en t-shirt

"Mal et bogkort" er også afsluttet. De 3 flotteste bogkort er malet af: Lotte, 10 år, St. Vi/Vanderup Skole
 Emil, 7 år Bavnehøjskolen, Humtrup
 Godje, 8 år, Hiort Lorenzen-Skolen
 Præmien til alle er et tegnesæt.

Vinderne bliver kontaktet direkte af biblioteket. Præmierne afhentes på Flensborg bibliotek eller bliver sendt ud med bogbusserne.
Susanna Christensen

HUSUM BIBLIOTEK

Hyggetimer med personligt indblik i Grønland og julefrokoster

Skoleleder på Store Vi/Vanderup Skole Jens Ravnskær besøger næste HYGGETIME i Husum Bibliotek mandag den 17. september kl. 16.30-17.30. Jens vil bl.a. fortælle om sin tid som skoleleder på Grønland, om grønlandske forhold og andre anekdoter.

HYGGETIME med Jens Ravnskær er den anden af i alt fem mandags-hyggetimer på Husum Bibliotek, hvor grundkonceptet er hygge på "let dansk" for unge og voksne samt kaffe på kanden. I HYGGETIMEN har du mulighed for at møde andre, der ligesom dig ønsker at genopfriske og øve det danske sprog.

Dansk design, teposer og julefrokost

Til næste HYGGETIME mandag den 1. oktober kan du høre lærer Henry Bohm fortælle om dansk design.

Når vi når henunder jul, skal vi desuden lave julekort af teposer med pensioneret lærer Signe Andersen, og i december skal vi høre amtskonsulent i SSF Peter Hansen fortælle om den traditionelle danske julefrokost.

HYGGETIME er et samarbejde mellem SSF Husum og Omegn og Husum Bibliotek. Det er gratis og ingen tilmelding, du møder bare op på Husum Bibliotek, Neustadt 81, 25813 Husum.

Rita Jakobsen

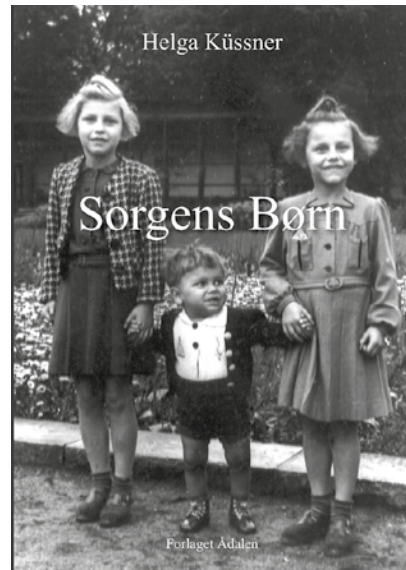

Amtskonsulent i Husum Peter Hansen har stor erfaring med danske julefrokoster.

Skoleleder i Store Vi/Vanderup Jens Ravskær har tidligere ledet en skole i Grønland, hvor han boede med familien. Foto: privat

SLESVIG BIBLIOTEK

Ny dato til foredrag med Helga Küssner i Slesvig

Foredraget med Helga Küssner på Slesvig Bibliotek er blevet flyttet fra den 26.09. til den 10.10. pga sammenfald med en stor dansk teateropsætning i Slesvigshus samme aften.

Helga Küssner kommer i stedet i oktober, hvor hun vil fortælle om sin bog "Sorgens børn", som er baseret på virkelige hændelser og hendes oplevelser som lille pige i det krigshærgede Tyskland.

NY dato: Onsdag den 10. oktober kl. 19.30 på Slesvig Bibliotek

Gratis adgang. Kaffe og te kan købes.

Hold dig opdateret!

få aktuelle teater- og koncertnyheder via facebookside SSF Kultur

FLENSBORG BIBLIOTEK

Ord fra Nord

Mørkeræd krimiforfatter, flødeskumsvagabond, tegneseriefigur, puslespilskrimi og øl i en haveslange - ord, der fortæller noget om forfatterne til årets litteraturfest.

Billetter kan købes på biblioteket. Vil du være sikker på en plads og noget at spise, så køb allerede din billet nu.
Lene Lund

Mari Jungstedt er mørkeræd og kan blive bange for sin egen historie, når hun en mørk aften sidder og skriver, Suzanne Brøgger er blevet en norsk flødeskumsvagabond, Leonora Christina Skov kaldes en tegneseriefigur, Anna Grue udleverer brikker, når hun skriver, og Erik Fosnes Hansen har fået serveret øl i en haveslange - af Piet Hein.

I magasinet "Ord fra nord. Litteraturfest i grænselandet," som netop er udkommet, kan du læse mere om forfatterne, deres romaner samt små interviews. Du kan også læse om Tove Krebs Lange, som voksede op i Sydslesvig og nu lever af at være illustratør og forfatter samt Caroline Albertine Minor og Auður Ava Ólafsdóttir, som Nordisk Informationskontor henter til grænselandet. De er begge nominerede til Nordisk Råds litteraturpris 2018.

Sydslesvigs danske Kunstforening viser et udsnit af Grænselandsudstillingen, og børn og voksne kan samle sætninger med ord på træbrædder på Flensborg Bibliotek.

Læs mere i det flotte magasin, som kan hentes på biblioteket. Her kan du også se hele litteraturfestens program.

Kolonialismen præsenteres 1. november

Præsentationen af den nye antologi 'Sønderjylland-Schleswig Kolonial - kolonialismens kulturelle arv i regionen mellem Kongeåen og Ejderen' finder sted torsdag den 1. november og ikke den 20. september. Så velmødt den 1. november kl. 16 på Flensborg Bibliotek, hvor historikere fra blandt andet Den Slesvigske Samling fortæller om det nye værk.
Lene Lund

SDU

2 x håndboldskole i oktober

SdU inviterer til to håndboldskoler i Træningshallen i Slesvig i oktober måned.

• 5.-7. oktober for piger og drenge årgang 2009-2010 med tilmelding senest 12. september på www.dgi.dk.201814656003

• 19.-21. oktober får årgangene 2002-2007 med tilmelding senest 20. september på www.dgi.dk/201814656004

Du skal ta' på håndboldskole, fordi... • Det er håndboldøvelser og lege • Vi griner og har det sjovt • Du bliver dygtigere til at spille håndbold • Du får pulsen op og kommer i bedre form • Du får en dukkert i Slesvig svømmehal • Du får nye kammerater.

Du betaler 55 euro og får fuld forplejning, overnatning samt et lækkert håndboldsæt fra SELECT. Skoleleder og underviser er Stephan Krüger, Bea Harp samt hjælpeinstruktører.

Lederkursus for unge på Island

Har du lyst til at deltage i et kompetencegivende unge-lederkursus i Island sammen med islandske unge?

Du vil få muligheden til at opleve Islands unikke natur og lære den islandske kultur at kende. Du vil opleve Guldrossvandfaldet, se en geysir sprudle, svømme i varme kilder og udforske Reykjavik.

Opholdet vil give dig personlige kompetencer, som du vil kunne bruge i dit udvalgs- og foreningsarbejde eller også i skolesammenhæng.

Er du del af én af SdUs foreninger/ udvalg eller går i én af vores institutioner, så skynd dig, der er et begrænset antal pladser til turen! Find ansøgningsformularet på www.SdU.de

SSF

»Der er så mange indtryk, der er meget cool«

Den 1. september var der "vagtskifte" hos Generalsekretariatets yngste medarbejder. Christopher Lohnert har afløst Marten Geerdes som frivillig SSF-kulturmedarbejder i FSJ-ordningen. Mens Geerdes med glæde ser tilbage på et spændende og givtigt år, ser Lohnert frem til at få indblik i SSFs forskellige kulturelle og folkelige aktiviteter.

To ting har de to unge mænd, der har ønsket at tilbringe deres frivillige sociale år indenfor kulturen (Freiwilliges Soziales Jahr, FSJ, Kultur) på Dansk Generalsekretariat i Flensborg, ihvertfald tilfælles: De har en forkærlighed for kulturen, og de startede begge uden er klar forestilling om, hvad der altsammen forgår bag Flensborghus' mure og indenfor SSFs rækker.

"Jeg kendte ikke så meget til SSF, da jeg startede, og var ikke klar over, hvad SSF altsammen gør," indrømmer 19-årige Marten Geerdes blankt. "Jeg har været overrasket over, at denne forening er så meget. Den er så stor. Den tager sig af hele Sydslesvig og ikke kun af kultur eller mindretalspolitik, men også af så meget andet."

Marten: Kærligheden til musik som drivkraft

For Marten var kærligheden til musikken drivkraften for at søge om FSJ Kultur: "Jeg vidste, at jeg gerne ville tage et frivilligt socialt år indenfor kulturen. Jeg kendte muligheden, fordi jeg havde været med til den tysk-skandinaviske musikuge på Scheersberg, som også har en FSJ Kultur-medarbejder. Kultur var meget oplagt for mig, fordi jeg er meget interesseret i den. Og så fandt jeg dette sted via det almene website for FSJ."

Over al forventning

Marten Geerdes startede i efteråret 2017 med en forventning om at være med til koncerter og teater, og at der måske også bliver mulighed for at snakke med den ene eller anden musiker. Dette håb er blevet indfriet. "Det gik faktisk ret godt, især ved jazzkoncerterne, som har været her på Flensborghus. Man faldt altid i snak med musikerne."

Faktisk gik det over al forventning i hans år hos SSF-kulturafdeling, siger Marten: "Det blev mere, end jeg havde troet. Jeg havde mulighed for at komme til "masterclasses" i København, hvor man lærte noget om komposition. Jeg havde altid mulighed for at sige, det her arrangement vil jeg også gerne være med til. Det sjoveste var teaterseminarerne, hvor de danske teatre præsenterer næste sæsons opsætninger. Vi var to unge, der var med til det, fordi min forgænger Natalie Aumüller sidder i SSFs teater- og koncertudvalg. Man ser mange teaterstykker, både sjove og alvorlige stykker, og man kan snakke med folk dér. Det er så mange indtryk på én dag, det er meget cool."

Tilstede i hele Sydslesvig

Noget, der har imponeret ham særdeles meget er, at SSFs kulturarrangementer ikke kun finder sted i de store byer, men overalt i Sydslesvig: "Der er jo ikke kun arrangementer her i Flensborg, men også i Husum, på Sild og alle vegne. Og selv om der nogle steder er et publikum på måske kun 20 mennesker, så får de alligevel et tilbud. Vi servicerer virkelig alle, det synes jeg er meget rart."

Forskel på dansk og tysk kultur

Desuden har det for Marten, der taler dansk men er gået i tysk skole, været givende at få et indblik i det danske mindretal og dansk kulturliv: "Jeg troede ikke, der var så meget forskel på Danmark og Tyskland med hensyn til kultur, men der er faktisk en hel masse. Jeg kender jo fra min skolegang ret godt til den tyske kultur. At man så her får den danske med og også føler den, så man virkelig kan sige, jamen jeg identificerer mig også med det, det var en særlig oplevelse."

Marten Geerdes vil nu læse musik og matematik i Münster i Westfalen, og spørger man ham, hvad han tager med dertil fra året hos SSF, lyder svaret helt jordnært: "Jeg har lært, hvordan arbejdslivet er, og jeg har fået nok erfaring med kulturmanagement til at sige, at jeg nok hellere vil have et mere kreativt job, selvom det har været sjovt at arbejde her."

Christopher: Meget interesseret i kultur og kulturelt arbejde

Netop det med erfaringen i arbejdslivet spiller også en rolle for Martens efterfølger. Christopher Lohnert er ligeledes 19 år gammel, kommer fra Flensborg-Sporskiøfte og har taget studentereksamen på Duborg-Skolen i sommer. Han forventer et indblik i, hvordan det senere er i arbejdslivet, når der er struktur på fra morgen til aften. Men i forgrunden står for ham også indblikket i de mangfoldige aktiviteter, som SSFs kulturafdeling står for.

"Da jeg her efter min studentereksamen havde brug for lidt mere tid til at overveje, hvilken vej jeg nu vil gå, blev jeg gjort opmærksom på, at jeg hos SSF har mulighed for at lave FSJ Kultur. Og det er jo perfekt, fordi jeg er meget interesseret i kultur og kulturelt arbejde", fortæller han.

Forgænger og efterfølger: Marten Geerdes (til venstre) har været frivillig kulturmedarbejder fra 2017 til 2018. Nu har Christopher Lohnert taget over for det næste år.

Dansk eller tysk?

Desuden er Christopher optaget af samme spørgsmål, som så mange unge sydslesvigere: "Jeg har i min skoletid været aktiv som elevambassadør i Danmark. Her kom jeg for første gang for alvor i kontakt med det store spørgsmål 'er du dansker eller er du tysker?'. Jeg har altid prøvet at finde et svar på det."

Måske findes en del af svaret også på Flensborghus. Christopher er ihvertfald ligesom Marten imponeret over, hvor meget liv og aktivitet der gemmer sig bag den gamle munkestensfacade i Nørregade. "Jeg vidste ikke, at foreningen er så stor og helt generelt, hvor stort Flensborghus egentlig er, og hvor mange folk der arbejder her. Så jeg ville gerne finde ud af, hvad man overhovedet går og laver her," siger han med et grin. Forventningen om at finde noget, der kan tages med videre i livet, er der ihvertfald. "Jeg glæder mig til de

forskellige indtryk og indblik, jeg får i SSFs forskellige aktiviteter. Noget af det kunne måske være interessant at beskæftige sig videre med, når jeg læser eller arbejder i Danmark."

For selvom Christopher under sig et meningsfyldt pusterum efter studentereksamen, så har han alligevel ret klare forestillinger om, hvordan det skal gå videre bagefter. "Jeg vil gerne læse i Danmark, helst i Odense eller Esbjerg og fortrinsvis sociologi," lyder det uden tøven. Men først engang vil SSF nu nyde godt af Christophers understøttelse frem til september 2019.

Lærke Rahr Futtrup: Hjælper i kulturen

I de første måneder vil han her få følgeskab af Lærke Rahr Futtrup, der også har taget studentereksamen på Duborg-Skolen i år. Den unge kvinde vikarierer i kulturafdelingen frem til årsskiftet.

Lars Erik Bethge

